

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2009. május 21.

ESZPERANTÓ NYELV

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

**Általános útmutató az
I. Olvasott szöveg értése; II. Nyelvhelyesség; III. Hallott szöveg értése
vizsgarészekhez**

1. Jó megoldásként csak a Javítási-értékelési útmutatóban megadott megoldások fogadhatók el.
2. Minden jó megoldás 1 pontot ér.
3. Ha a vizsgázó egy kérdésre több választ ad, akkor sem adható pont, ha a jó válasz is köztük van.
4. Fél pont és többletpont nem adható.
5. A feladatok után található szürke mező szolgál a pontozásra: a helyes megoldást jelölje egyessel, a helytelenül nullával, amennyiben nincs válasz, a négyzetet hagyja üresen; írja be azt is, hogy mennyi pontot ért el összesen a vizsgázó abban a feladatban!
Például:

1.	2.	3.	4.	5.	Max.	Elért
1	0	1		1	5	3

- A példában az 1., 3. és 5. kérdésre helyes a válasz, a 2.-ra adott nem fogadható el, a 4.-re pedig nem válaszolt a vizsgázó; összesen 3 pontot ért el ebben a feladatban.
6. Az írásbeli vizsga egyes részeiben elért pontszámok összesítésére használja a feladatlapok utolsó oldalán található táblázatot!
  7. Az egyes vizsgarészekben a kérdések száma nem mindig egyezik meg a vizsgapontok számával, ezért helyenként átszámításra van szükség. A vizsgapontok kiszámításához használja a Javítási-értékelési útmutató táblázatait!

I. Olvasott szöveg értése

Általános útmutató

Az elérhető maximális vizsgapont: 30.

Az elérhető maximális dolgozatpont: 30.

Részletes útmutató

1. feladat

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
g	l	b	e	m	d	i	k	c	j	a	f

2. feladat

13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.
j	f	i	d	c	h	g	b	e

3. feladat

	V	F
22. Ĝi protektas la domon dum la tuta jaro.	x	
23. Malbonajn ovojn oni bruligu ĉe najbaroj.		x
24. En malbona vetero estas danĝere alporti ovojn sur kampojn.		x
25. La ŝelo de ovo helpas esti bonhava.	x	
26. Oni iĝos malsana, se lavas sin dum Pasko en akvo sen ovo.		x
27. Gravan malsanulon oni tuŝas per kolorigita ovo.		x
28. Najbaroj povas malhelpi la naskiĝon de kokidoj.	x	
29. Elterigi ovon per mano alportas riĉecon.		x
30. Kiu deziras al iu malbonon, enterigas malbonan ovon.	x	

II. Nyelvhelyesség

Általános útmutató

Az elérhető maximális vizsgapont: 30.

Az elérhető maximális dolgozatpont: 41.

A dolgozatpontok vizsgapontokká való átalakítása az alábbi táblázat szerint történik:

dolgozatpont	vizsgapont
41	30
40	30
39	29
38	28
37	27
36	26
35	25
34	25
33	24
32	23
31	23
30	22
29	21

dolgozatpont	vizsgapont
28	20
27	20
26	19
25	18
24	17
23	17
22	16
21	15
20	15
19	14
18	13
17	13
16	12
15	11

dolgozatpont	vizsgapont
14	10
13	10
12	9
11	8
10	7
9	7
8	6
7	5
6	5
5	4
4	3
3	3
2	2
1	1

Részletes útmutató

1. feladat

1. aj
2. iĝ
3. ist
4. ar
5. ad
6. ej
7. ul
8. iĝ
9. ig
10. in

2. feladat

11. ĉiam
12. kiujn
13. ĉiuj
14. ĉio
15. tial
16. kiel
17. kiam
18. neniu
19. tio
20. tion
21. neniam
22. ion

3. feladat

23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.	31.	32.	33.	34.
l	e	c	j	k (b)	f (h)	m (k)	g	h	i	d	b (h)

4. feladat

35. okazintan
36. alvenintajn
37. dediĉitan
38. konservataj/konservitaj
39. fondinto
40. pentrita
41. sendita

III. Hallott szöveg értése

Általános útmutató

Helyesírási és nyelvhelyességi hibáért nem vonunk le pontot.

Az elérhető maximális vizsgapont: 30.

Az elérhető maximális dolgozatpont: 30.

Részletes útmutató**1. feladat**

1. 1723.
2. latina
3. Komercaj/ abiturientoj pri komerco
4. kiu finis elementan lernejon/k.s.
5. post la (solena) bap(ad)o
6. (moka) karesnomo
7. kolekti (kiel ble plej multajn) nodojn (kaj objektojn)
- 8-9. instruiston aŭ policiston
10. 24/dudek kvar (botelojn)

2. feladat

11. juna paro
12. estas ŝercaj/ne estas tiom belaj
13. (siajn/la ge)instruistojn
14. matenmanĝon
15. la 17-an de majo
16. (tradicia) parado
17. ŝatas
18. bone prepariĝi/lerni
19. drinkas/dibočas
20. kaŭzas problemojn
21. prudente
22. monon
23. konkurso

3. feladat

24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.
<i>b</i>	<i>b</i>	<i>a</i>	<i>c</i>	<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>

Az elhangzott szövegek

1.

En la lastaj semajnoj antaŭ la abiturientaj ekzamenoj norvegaj lernantoj festas laŭ malnova tradicio: ili drinkas, baptiĝas, kisas policistojn kaj eĉ geedziĝas. Ili estas *russ* [riss].

La abiturienta tradicio esti *russ* [riss] tre malnovas. Neniu scias de kiam kaj de kie ĝi devenas, sed la komediisto Ludvig Holberg skribas pri ĝi en dramo jam en 1723. Tiam ekzistis almenaŭ en Germanio kaj Danio aparta ceremonio por pretigi la studentojn ĉe universitatoj al akademia vivo. La novaj studentoj vestiĝis en ĉapelo kun kornoj, kiuj reprezentis sovaĝecon. Kiam oni forprenis la kornojn, la studento simbole fariĝis pura. En la latina *homo demetonta kornojn* estas *cornua depositurus*, kaj el tiu esprimo naskiĝis la mallongigo *russ* [riss]. Certe ekzistas *russ* en Norvegio ekde almenaŭ 1883, kaj iom post iom ĝi ne plu estas afero de studentoj, sed de abiturientoj.

Ekzistas pluraj tipoj de *russ*. Ĉiu tipo havas sian propran koloron. Gimnaziaj abiturientoj portas ruĝan vestaĵon, abiturientoj pri komerco bluan, la finintoj de faka mezlernejo verdan, kaj tiuj, kiuj finis elementan lernejon portas oranĝ-koloron. La lastaj ne estas vere *russ*, kaj pro tio ili nomiĝas bebo-*russ*.

Vera *russ* oni fariĝas nur post solena bapto. La elektita *russ*-prezidanto de la lernejo baptas ĉiun abiturienton, kiuj ricevas la tradician ĉapon kaj mokan karesnomon.

La ĉefa simbolo de *russ* estas la ĉapo. En la ĉapo pendas ŝnuro, kiu estas la ĉefrolanto de la tuta *russ*-umado. Dum la preskaŭ kvar-semajna festo la abiturientoj devas kolekti kiel eble plej multajn nodojn kaj objektojn sur tiun ŝnuron. En ĉiu lernejo estas reguloj, kion oni devas fari por ricevi nodon sur tiun ŝnuron. Ekzemple kisi instruiston aŭ policiston, manĝi 1 kg da banano dum 5 minutoj, trinki 24 botelojn da biero dum 24 horoj, silenti tutan tagon en la lernejo, sidiĝi apud fremdulo en kafejo kaj preni el lia kuko, ktp.

2.

La *russ* havas ankaŭ siajn proprajn geprincojn. Ili ĉefrolas dum grava ceremonio: la geedziĝo. Oni aranĝas parodian geedziĝon, en kiu ĉiu ludas rolon, ekzemple patron aŭ fratineton de unu el la paro. Ĉiuj vestas sin plej malbele krom la juna paro, kiuj aspektas kiel dum vera geedziĝo. Oni faras ŝercajn paroladojn, ne tiom belajn kiel oni atendus dum tia festo...

La 17-a de majo estas la nacia tago de Norvegio, kaj samtempe la fino de la *russ*-umado. La nokto inter la 16-a kaj 17-a de majo estas la kulmino de la festo por la abiturientoj. Tiam ili iras per aŭtoj por vekti siajn instruistojn per granda bruoj. Ofte ne nur la instruistoj vektiĝas.

En multaj lernejoj ekzistas la tradicio, ke la instruisto invitas la *russ* al matenmanĝo en sia hejmo. Kelkaj abiturientoj tamen ne povas partopreni tiun manĝon pro la terura dormemo post la longa festado... Ĉirkaŭ tagmezo okazas la tradicia parado, kiu finas la feston.

Tamen ne ĉiuj ŝatas tiun tradicion. Multaj ŝatus ĉesigi ĝin. Kelkaj kritikis, ke ĝi okazas dum la lastaj semajnoj de la lerneja jaro, do tuj antaŭ la ekzamenoj. Bedaŭrinde kelkaj ne povas limigi sian diboĉadon, kaj estas ebriaj preskaŭ konstante dum kvar semajnoj, kaj tiel oni ja ne plej bone prepariĝas al la ekzamenoj. Sed la *russ* faras ankaŭ bonajn aferojn, ekzemple ili kolektas monon por bonfaraj celoj. En nia lernejo oni organizas ĉiujare kurkonkurson, kies profito iras al esplorado pri kancero. Kompreneble la pli granda parto de la abiturientoj festas tute prudente, sed la gazetoj ĉiam skribas nur pri la malmultaj, kiuj kaŭzas problemojn.

(Kontakto 1999/2)

3.

Post la malkovro de la planedo Urano en 1781, la astronomoj rimarkis, ke ĝi ne „uzas” la vojon, kiun oni antaŭvidis por ĝi. Tiun fenomenon eble povis klarigi, alia, ĝis nun nekonata planedo, la oka planedo laŭ la ordo en la sunsistemo.

En 1846 franca astronomo, Urbain Le Verrier [urben le verije] elkalkulis kie povus esti la oka planedo. Pri sia eltrovo kaj kalkuloj li perletere informis berlinan observatorion, kaj petis la astronomojn tie, ke ili kontrolu la aferon per teleskopo. La letero atingis la observatorion la

---

23-an de septembro, kiu dato estis la naskiĝtago de la observeja direktoro, sinjoro Johann Encke [johan enke]. Ĉar Encke deziris esti libera tiun vesperon kaj festi kun siaj familianoj kaj amikoj sian naskiĝtagon, li transdonis la leteron al sia helpanto sinjoro Johann Galle [johan gale]. Galle kaj sinjoro Heinrich D'Arrest [hajnrĥ darest] ankaŭ laboranto en la observatorio, dum la sama vespero sukcesis vidi la ĝis nun nekonatan planedon.

Kaj tiel, nur pro sia naskiĝtaga festo, sinjoro Encke maltrafis la unikan ŝancon malkovri la novan planedon — Neptunon.

Sed sinjoro Le Verrier ne estis la sola, kiu faris pli-malpli akuratan supozon pri la pozicio de Neptuno. En Anglio sinjoro John Couch Adams [ĝon kauĉ adams] faris similajn kalkulojn jam unu jaron pli frue, en 1845. La rezulton li sendis al sinjoro George Biddel Airy [ĝorĝ bidel ejri], astronomo ĉe la Reĝa Observatorio. Sed sinjoro Airy tute ne zorgis pri la kalkuloj de Adams. Nur kiam li ekaŭdis pri la malkovro de Le Verrier, li proponis al profesoro James Challis [ĝeimz ĉelis] „esplori la situacion”.

Iun vesperon Challis vidis sur la ĉielo objekton, kaj supozis, ke ĝi povus esti la nova planedo. Sed li decidis rekontroli la aferon la venontan vesperon. Tamen en tiu vespero li malfruis el la observatorio, ĉar post la vespermanĝo li restis por trinki teon kun kelkaj amikoj. Li iris al la observatorio tuj post la teumado, sed la vetero jam tiom malboniĝis kaj nubigis, ke ne eblis vidi ion ajn plu. Kiam la vetero reboniĝis estis jam tro malfrue. Sinjoro Galle el Berlino jam malkovris la novan planedon. La angla profesoro, do pro taso da teo maltrafis la okazon fariĝi konata kiel la astronomo, kiu malkovris Neptunon.

(Kontakto 1999/2)

IV. Íráskészség

Általános útmutató

Az írásfeladatok értékelése központilag kidolgozott analitikus skálák segítségével történik. Ez az értékelési eljárás meghatározott értékelési szempontokon, valamint az egyes szempontokhoz tartozó szintleírásokon alapul. Minden írásbeli munkát e szempontok segítségével kell értékelni oly módon, hogy a dolgozatot minden egyes értékelési szempontnál újra kell olvasni.

Ezen értékelési eljárás további sajátossága, hogy a szintleírások a nyelvi teljesítményt értékelő szempontoknál nem tartalmaznak hibaszámokra vonatkozó utalásokat, valamint nem osztályozzák előre az egyes hibatípusokat a hibák súlyossága alapján. Ennek oka az, hogy az egyes nyelvi hibák súlyosságát (értelemzavaró vagy nem értelemzavaró hiba) csak az adott szövegkörnyezet figyelembevételével lehet megállapítani.

A javítás alapelvei

1. Az adott szinten bizonyos lexikai egységek és nyelvtani struktúrák produktív használata nem várható el a vizsgázótól. Az ilyen típusú hibákat az értékelésnél nem kell figyelembe venni.
2. Az ismétlődő hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni.
3. A dolgozatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó kevesebbet vagy többet írt a megadott szöveghossznál.
4. Fél pontok és jutalompontok nem adhatók.
5. Az értékelési szempontok és értékelési skálák szerint megítélt pontszámot a válaszlapok után található táblázatba kell beírni, valamint azt is, hogy az adott feladatban mennyi pontot ért el a vizsgázó.
6. A javító tanár szöveges értékeléssel is kiegészítheti a pontozásos értékelést.
7. A vizsgarészben elért pontszámok összesítésére használja a feladatlap utolsó oldalán található táblázatot!

1. feladat

A javítás alapelvei

Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról.

Értékelési szempontok	Pontszám
Tartalom és szöveghossz	5 pont
Szövegalkotás	3 pont
Formai jegyek és hangnem	2 pont
Szókincs, kifejezésmód	5 pont
Nyelvhelyesség és íráskép	5 pont
Összesen	20 pont

1. Amennyiben a dolgozat a *Tartalom és szöveghossz* értékelési szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.
2. Mivel a két feladat aránya az értékelésben 1/3-2/3, az első feladat pontszámát felezni kell, azaz 10 vizsgapont szerezhető. Amennyiben a pontszám felezése után kapott összeg fél pontra végződik, felfele kell kerekíteni.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Tartalom és szöveghossz

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tér ki, és megfelelően tárgyalta-e azokat
- hogyan valósította meg a kommunikációs célokat
- megfelelő hosszúságú szöveget hozott-e létre.

A tartalmi teljesség megítélésénél az a döntő, hogy a vizsgázó közli-e az adott szituációban lényeges információkat. Egy adott irányító szempont tárgyalása akkor tekinthető megfelelőnek, ha a vizsgázó kitér a megadott szempontra, mondatai minden lényeges információt tartalmaznak, illetve minden lényeges információra rákérdeznek és ismétlésektől mentesek. Amennyiben egy irányító szemponthoz több alpont tartozik, a szempont kifejtése akkor tekinthető megfelelőnek, ha a vizsgázó az összes alpontot tárgyalja. Ha a vizsgázó egy irányító szempontra kitér, de mondatai nem tartalmaznak minden lényeges információt, illetve nem kérdeznek rá minden lényeges információra, az adott irányító szempont tárgyalása csak részben megfelelő. Az adott irányító szempont tárgyalása abban az esetben is csak részben megfelelő, ha a vizsgázó más anyanyelvű olvasó számára értelmezhetetlen információt ad meg (pl. az életkor helyett a vizsgázó azt adja meg, hogy tizenkettedikes).

Érdeklődő típusú levél esetén előfordul, hogy a vizsgázónak bizonyos információkra kell rákérdeznie. Ebben az esetben a megfelelő kérdés feltevése azt jelenti, hogy a vizsgázó megfelelően fejtette ki az adott szempontot.

Egyes vizsgafeladatoknál a tartalom értékelésénél a segédanyag tartalmi információi is irányadóak lehetnek. Ekkor azt is figyelembe kell venni, hogy a vizsgázó írásműve nem tartalmaz-e sokkal kevesebb információt, mint a segédanyag. Amennyiben azonban a feladat nem tartalmaz erre vonatkozó utasítást, akkor nem kérhető számon a vizsgázón a segédanyagban megjelenő összes információ.

A nyelvi okokból érthetetlen szövegrészeket úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az adott irányító szempont nem megfelelő. Az ilyen típusú hibákat figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a hiba jellegétől függően a *Szókincs, kifejezésmód* vagy a *Nyelvhelyesség* szempontoknál.

Új, azaz nem megadott szempontok értékelésére nincs lehetőség!

Szövegalkotás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- logikus-e az irányító szempontok elrendezése és ezáltal a szöveg gondolatmenete
- megfelelő-e a gondolati tagolás, azaz van-e bevezetés, tárgyalás és befejezés
- hogyan használja a vizsgázó a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit (pl. egyszerű kötőszók, névmások).

A *Szövegalkotás* szempontnál a *Tartalom és szöveghossz* szemponttól függetlenül kell eljárni és csak a tárgyalt szempontok alapján lehet megítélni a dolgozat felépítését és gondolatmenetét.

A szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit akkor használja helyesen a vizsgázó, ha törekszik arra, hogy kötőszók, névmások, határozószók stb. segítségével valódi szöveget hozzon létre.

Formai jegyek és hangnem

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által létrehozott szöveg

- megfelel-e a szövegfajtaival szemben támasztott formai követelményeknek (pl. levél esetén helyesen tartalmazza-e a dátumot, a megszólítást, az elköszönést és aláírást)
- hangneme és stílusa megfelel-e a közlési szándéknak és/vagy a címzethez való viszonynak.

Szókincs, kifejezésmód

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak
- megfelel-e a szóhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni, azaz a hiba jellegétől függően vagy a *Szókincs, kifejezőmód* vagy a *Nyelvhelyesség* szempontnál.

Amennyiben például a vizsgázó helytelen előljárót használ, ezt a hibát csak a *Szókincs, kifejezőmód* szempontnál lehet értékelni. Ha azonban egyáltalán nem használ vonzatot, ezt a hibát csak a *Nyelvhelyesség* szempontnál lehet értékelni.

Azoknál az értelemzavaró hibáknál, amelyek következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelyeknél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó, az egyszeri értékelés elve nem érvényes. Az ilyen típusú hibákat tehát mindkét szempontnál értékelni kell.

Nyelvhelyesség és íráskép

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak
- megfelel-e a nyelvhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatosak a nyelvtani struktúrák és a mondat szerkesztés).
- írásképe áttekinthető-e, jól olvasható-e a szöveg.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést.

Javítási jelrendszer

A hibákat a lap jobb oldalán található sávokban kell jelölni a következők szerint:

1. oszlop:

Tartalom és szöveghossz

Bekarikázott számokkal jelöljük a teljesen kifejtett irányítási szempontokat. Mínusz jel követi a csak részben kifejtett szempontot. A szavak számát írjuk az 1. oszlop fölé!

Szövegalkotás

T = helytelen tagolás

K = kohéziós hiba

Formai jegyek és hangnem

F = hiányzó formai jegy

bekarikázott F = meglévő formai jegy

Hn = nem megfelelő hangnem

2. oszlop:

Szókincs, kifejezőmód

L = lexikai hiba

LÉ = értelemzavaró lexikai hiba

Kif = kifejezőmódbeli hiba

3. oszlop

Nyelvhelyesség (mondattan, alaktan, helyesírás) és íráskép

Ny = nyelvtani hiba

NyÉ = értelemzavaró nyelvtani hiba

H = helyesírási hiba

O = olvashatatlan szövegrész

A szövegben használt jelek:

aláhúzás = nyelvtani vagy helyesírási hiba

hullámos vonal = lexikai, kifejezőmódbeli hiba

hiányjel = hiányzik egy szó

nyíl = szórendi hiba

aláhúzás; = ismétlődő hiba

Az ismétlődő hibákat, valamint az olyan hibákat, amelyeknél az adott nyelvtani struktúra ismerete nem várható el a vizsgázótól, csak a szövegben kell jelölni, a javításáiban nem.

Értékelési skála (emelt szint 1. feladat)

Tartalom és szövegösszesség

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó öt irányító szempontot dolgozott ki megfelelően. A kommunikációs célokat megfelelően valósította meg. A megadott szövegösszesség keretei között maradt.	A vizsgázó négy vagy három irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem. A kommunikációs célokat többnyire megfelelően valósította meg. Legalább 60–90 szó hosszúságú szöveget hozott létre.	A vizsgázó két irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem. vagy: Egy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, és van még olyan irányító szempont, amelyet részben tárgyalt. vagy: Legalább három irányító szempontot tárgyalt részben. A kommunikációs célokat részben valósította meg. 30–60 szó hosszúságú szöveget hozott létre.	A vizsgázó egy irányító szempontot sem dolgozott ki megfelelően. vagy: Háromnál kevesebb irányító szempontot tárgyalt részben. Alapvető kommunikációs célját nem éri el. vagy: Más témáról írt. A dolgozat terjedelme 30 szónál rövidebb.

Szövegalkotás

3 pont	2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése logikus. A gondolati tagolás megfelelő: van bevezetés, tárgyalás és befejezés. A vizsgázó megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit: létrejön a szövegkohézió. A formai tagolás megfelelő.	A szöveg felépítése többnyire logikus. A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra: van bevezetés vagy befejezés. A vizsgázó nagyrészt megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit. A mondatok többnyire szervesen kapcsolódnak egymáshoz.	A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra: hiányzik a bevezetés és befejezés. Az írásmű még szövegnek tekinthető, bár a mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz.	Nem jött létre szöveg. A mondanivaló nem logikus elrendezésű, a gondolatok esetlegesen követik egymást. Az írásmű tagolatlan és áttekinthetetlen, izolált mondatok halmazából áll.

Formai jegyek és hangnem

2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg formai jegyei teljesen megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzethez való viszonyoknak.	A szöveg formai jegyei nagyjából megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzethez való viszonyoknak.	A szöveg formai jegyei nem felelnek meg a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzethez való viszonyoknak.

Szókincs, kifejezőmód

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő változatos szókincs jellemzi. Az előforduló kisebb lexikai pontatlanságok nem nehezítik a megértést.	A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. A vizsgázó törekszik a változatos szóhasználatra. Néhol nem megfelelő a kifejezőmód, ez azonban alig nehezíti a mondanivaló megértését.	A szöveget egyszerű szókincs jellemzi. Sokszor nem megfelelő a kifejezőmód, ami helyenként jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a mondanivaló megértését. Sok a szóismétlés.	A szövegben felhasznált szókincs nagyon szegényes. A nem megfelelő kifejezőmód több helyen nehezíti és/vagy akadályozza a szöveg megértését.

Nyelvhelyesség és íráskép

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó változatos nyelvtani struktúrákat használ, mondat szerkesztése is változatos. A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hiba található benne.	A vizsgázó törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondat szerkesztésre. A szöveg több nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibát tartalmaz, amelyek azonban a megértést nem nehezítik.	A vizsgázó csak egyszerű nyelvtani struktúrákat használ és/vagy mondat szerkesztése nem kellően változatos. A szöveg sok olyan nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibát tartalmaz, amelyek többször nehezítik a megértést.	A szöveget a szintnek nem megfelelő, túlságosan egyszerű nyelvtani struktúrák és igénytelen mondat szerkesztés jellemzi. A szövegben sok, a szöveg megértését jelentősen nehezítő és/vagy akadályozó hiba található. A szöveg jelentős része nehezen olvasható illetve olvashatatlan.

2. feladatA javítás alapelvei

Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról.

Értékelési szempontok	Pontszám
Tartalom és szöveghossz	5 pont
Szövegalkotás	5 pont
Szókincs, kifejezésmód	5 pont
Nyelvhelyesség és íráskép	5 pont
Összesen	20 pont

Amennyiben a dolgozat a *Tartalom és szöveghossz* értékelési szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése*Tartalom és szöveghossz*

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tér ki, és milyen mélységben tárgyalta azokat
- megfelelően kifejtette-e és indokolta-e véleményét
- megfelelő hosszúságú szöveget hozott-e létre.

A témakifejtés során a vizsgázónak a megadott témát tágabb kontextusba kell helyeznie, továbbá ki kell fejtenie, és érvekkel alá kell támasztania véleményét (valamelyik irányító szempont kapcsán).

A nyelvi okokból érthetetlen szövegrészeket úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az adott irányító szempont nem megfelelő. Az ilyen típusú hibákat figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a hiba jellegétől függően a *Szókincs, kifejezésmód* vagy a *Nyelvhelyesség* szempontoknál.

Új, azaz nem megadott szempontok értékelésére nincs lehetőség!

A *Szövegalkotás* — *Szókincs, kifejezésmód* — *Nyelvhelyesség és íráskép* szempontok kifejtését, valamint a Javítási jelrendszert lásd az emelt szint első feladatánál!

Értékelési skála (emelt szint 2. feladat)*Tartalom és szöveghossz*

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó öt irányító szempontot dolgozott ki megfelelően. A kommunikációs célokat megfelelően valósította meg. Részletesen kifejtette, és érvekkel megfelelően alátámasztotta véleményét. A megadott szöveghosszúság keretei között maradt.	A vizsgázó négy vagy három irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem. A kommunikációs célokat többnyire megfelelően valósította meg. Törekedett arra, hogy részletesen kifejtse, és érvekkel alátámassza véleményét. Legalább 140–190 szó hosszúságú szöveget hozott létre.	A vizsgázó két irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem. vagy: Egy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, és van még olyan irányító szempont, amelyet részben tárgyalt. vagy: Legalább három irányító szempontot tárgyalt részben. A kommunikációs célokat részben valósította meg. Nem fejtette ki véleményét, alig érvelt. 60-130 szó hosszúságú szöveget hozott létre.	A vizsgázó egy irányító szempontot sem dolgozott ki megfelelően. vagy: Háromnál kevesebb irányító szempontot tárgyalt részben. Alapvető kommunikációs célját nem éri el. Nem fejtette ki véleményét. vagy: Más témáról írt. A dolgozat terjedelme 60 szónál rövidebb.

Szövegalkotás

5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése logikus. A gondolati tagolás megfelelő: van bevezetés, tárgyalás és befejezés. A vizsgázó megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit: létrejön a szövegkohézió. A formai tagolás megfelelő.	A szöveg felépítése, az irányító szempontok és az ezekhez kapcsolódó gondolatok elrendezése többnyire logikus. A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra. Nagyrészt megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit. A mondatok többnyire szervesen kapcsolódnak egymáshoz. Amennyiben a szöveg formailag nem megfelelően tagolt, az alacsonyabb pontszámot kell adni.	A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra. Az írásmű még szövegnek tekinthető, bár a mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz. Amennyiben a szöveg formailag nem megfelelően tagolt, az alacsonyabb pontszámot kell adni.	Nem jött létre szöveg. A mondanivaló nem logikus elrendezésű, a gondolatok esetlegesen követik egymást. Az írásmű tagolatlan és áttekinthetetlen, izolált mondatok halmazából áll.

Szókincs, kifejezőmód

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő változatos szókincs jellemzi. Az előforduló kisebb lexikai pontatlanságok nem nehezítik a megértést.	A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. A vizsgázó törekszik a változatos szóhasználatra. Néhol nem megfelelő a kifejezőmód, ez azonban alig nehezíti a mondanivaló megértését.	A szöveget egyszerű szókincs jellemzi. Sokszor nem megfelelő a kifejezőmód, ami helyenként jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a mondanivaló megértését. Sok a szóismétlés.	A szövegben felhasznált szókincs szegényes. A nem megfelelő kifejezőmód több helyen nehezíti és/vagy akadályozza a szöveg megértését.

Nyelvhelyesség és íráskép

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó változatos nyelvtani struktúrákat használ, mondat szerkesztése is változatos. A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hiba található benne.	A vizsgázó törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondat szerkesztésre. A szöveg több nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibát tartalmaz, amelyek azonban a megértést nem nehezítik.	A vizsgázó csak egyszerű nyelvtani struktúrákat használ és/vagy mondat szerkesztése nem kellően változatos. A szöveg sok olyan nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibát tartalmaz, amelyek többször nehezítik a megértést.	A szöveget a szintnek nem megfelelő, túlságosan egyszerű nyelvtani struktúrák és igénytelen mondat szerkesztés jellemzi. Sok, a szöveg megértését jelentősen nehezítő és/vagy akadályozó hiba található benne. A szöveg jelentős része nehezen olvasható illetve olvashatatlan.